

KUBA PASIRUOŠUSI SUKILIMUI

Kubos revoliucinės Tarybos pirmininkas dr. Jose Miro Cardona pareiškė, kad pasiruošimai nuversti Castro režimą jau visiškai baigiami ir visuotinis sukilimas iš vidaus bei užsienio prasidėsias "tuoj".

CBS iš Miami, Fla., pranešė, kad būsimieji sukilėliai esą sušaukti į stovyklas ir vykdomas paskutinis politinis patikrinimas, prieš pradėdant žygi. Sukilimas būsiąs pradėtas sabotažo banga krašto viduje ir tuo pačiu metu sukilėlių invazija į salą iš oro ir jūros.

Kubos režimo sluoksnių įniršimas dėl JAV paskelbto "Baltojo dokumento" neatslūgsta. Prezidentas Osvaldo Dorticos Torrado, atidarydamas naują radio propagandos programą, aiškino kubiečiams, kad tai esą nauji JAV grasinimai ir pasiruošimai agresijai, siekiančiai "sunaikinti Kubos revoliuciją".

Jis kalbėjo apie tą dokumentą, kaip apie kubiečiams gerai žinomą faktą, nors jo turinys Kuboje nebuvo paskelbtas. Iš to tenka daryti išvadą, kad Kuboje dokumento tekstas yra plačiai žinomas iš Amerikos Balso transliacijų ir kitų amerikinių stočių pranešimų.

Naujoji radio programa, pavadinta "Mes laimėsime", pakeičia neseniai iš Kubos pabėgusio radio komentatoriaus Jose Parda Llada programą ir yra vadovaujama Kubos komunistų organo "Hoy" redaktorių.

Antras sukilėlių frontas

Tuo pat metu Kubos vyriausybė oficialiai pripažino, kad esama antro sukilėlių fronto Pibalo kalnuose, Oriento provincijoje. Ginkluotų pajėgų ministerija gyrėsi, kad ji vasario 25 ir 30 tuos sukilėlius "totališkai likvidavo", kautynėse žuvus 6 sukilėliams ir 127 patekus į Castro režimo rankas dalis jų jau sušaudyta). Bet tas "totališko likvidavimo" pranešimas iš karto sukelia abejones, atsiminus, kiek laiko Kubos armija ir milicija turėjo sugaisti, bandydama tuos, anot jų pranešimo, 133 sukilėlius likviduoti. Ministerijos komunikate JAV kaltinama, kad "gink-

lai buvo tiesiogiai tiekiami iš Guantanamo laivyno bazės, kuri yra jankių imperializmo nelegaliai okupuota teritorija".

Gaisras buvusioje amerikinės Hershey bendrovės cukraus rafinerijoje padarė nuostolių apie 1 milijoną dolerių. Valdžios sluoksniai gairą vadina sabotažu ir ryšium su juo areštavo nemažą asmenų. Fabriko sandėlyje sudegė apie 180,000 cukraus maišų po 100 svarų. Apie 100,000 maišų buvo išgelbėta, bet jie labai nukentėjo nuo vandens.

Glaudus ryšys

Tuo tarpu, kaip atsitiiktinai paaiškėjo, JAV vyriausybė palaiko labai glaudų kontaktą su Kubos egzilinėmis grupėmis, siekiančiomis nuversti Castro režimą. Valstybės departamente reguliariai lankosi Kubos egzilinės vyriausybės nariai, kurie čia tariaisi su departamento Lotynų Amerikos politikos koordinatorium Adolfu E. Berle ir buvusiu ambasadorium Kuboje Philipu W. Bonsal. Kubos egzilinė vyriausybė Amerikoje sudaryta prieš kelias savaites, tik, prisitaikant prie JAV įstatymų, ji oficialiai vadinasi Revoliucine Taryba. Jon įeina visos didžiosios, anksčiau atskirai veikusios egzilų grupės, ir jos pirmininkas dr. Miro Cardona padėjo valstybės departamentui paruošti vadinamąjį "Baltąjį dokumentą".

Valstybės departamento kalbėtojas Lincoln M.

White pareiškė, kad ten labai šaltai žiūrima į Kubos užs. reik. min. Roa padarytus pareiškimus apie tai, kad JAV remianti "taip vadinamą išlaisvinimo armiją iš 4000-5000 kontrarevoliucionierių ir nuotykių ieško-tojų". Esą, jei Roa skųsis Jungtinėms Tautoms, JAV yra pasiruošusios į tai pilnai ir greitai atsakyti.

Užsienio sukilėlių armija

"N. Y. Times" paskelbė platesnius duomenis apie Kubos egzilų karinių jėgų paruošimą užsieniuose. Armiją sudaro 5000-6000 vyrų. Jos mobilizacija buvo pradėta praeitą vasarą ir dabar jau užbaigta. Pagrindiniai apmokymo objektai yra partizaninė taktika, sabotažas ir žinių rinkimas. Apmokymas vyksta Floridoje, Louisianos valstijoje, netoli New Orleans uosto, ir Gvatemaloje, kur JAV specialistai apmoko pėstininkų ir artilerijos vienetus. Be to dar, džiunglių karo vadai apmokomi specialiose nedidelėse mokyklose, kurių viena yra Panamoje.

Sukilėlių eiles sudarą politiška atrinktą kubiečių, o ne, kaip Roa skelbė, "amerikiečių, puertorikiečių, ispanai... ir net buvusieji naciai". Jų šeimoms taryba išmoka mėnesines pašalpas, bet pastaruoju metu dalis kandidatų nebevežama į specialias stovyklas, o apmokomi naktimis ir savaitgaliais, kai dienomis jie užsidirba pragyvenimui.

'Nieko naujo' Laoso fronte

Prezidentas Kennedy ir britų premjeras Macmillanas praeito savaitgalio pasitarimuose, kaip informuoti sluoksniai sako, sutarė, jog Laose reikia siekti naujos vyriausybės, kuri reprezentuotų visus Laoso politinio gyvenimo elementus. Toks atvejis greičiausiai įjungtų vyriausybėn kelis prokomunistinio Pathet Lao sąjūdžio narius; anglosaksų valstybių lyderiai tik, kad komunistus būsią galima išjungti iš postų, kurie atidaryti jiems kelią į krašto užgrobiną. Jie tiki, kad vadovaujančią rolę tokiuos vyriausybės sudaryme suvaidins karalius Vatana.

Iš Vientiana AP pranešė, kad karalius Vatana jau bandęs susodinti prie derybų stalo visas krašto politines frakcijas, kurios turėtų princo Boun Oum vyriaus-

sybę pakeisti nauja, koalicine. Vienas iš jo žygių buvo karališkasis veto dabartinės vyriausybės reikalavimui formaliai šauktis SEATO pagalbos.

Karalius Vatana tikisi, kad buvęs premjeras Phouma grįšias kraštą į buvusio karaliaus Sisavango laidotuves ir ta proga galbūt būsią galima sutaikyti priešingas puses. (Karalius Sisavang mirė 1959 metais, bet, pagal vietos papročius, valstybinės laidotuvės vykdomos po dvejų metų).

Laose, kaip ir Vakarų sostinėse, įtemptai laukiama sovietų atsakymo dėl britų reikalaujimų ginklų paliaubų, tačiau iš Londono ateiną pranešimai rodo vis didėjančią skepticizmą. Pasitarimai tarp britų ambasadoriaus Sir Frank Roberts ir sovietų

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.



NIJOLĖ SALADŽIŪTĖ, 17 metų amžiaus, iš Rochester, N. Y., dalyvauja Dirvos rengiamose jaunųjų pianistų varžybose, kurios įvyks balandžio 29 d. Clevelande, N. Saladžiūtė piano muzikos mokosi pas Z. Nomeiką.

LIETUVIS, SOVIETŲ LAIVO KAPITONAS, ATBĖGO Į ŠVEDIJĄ IR PASIPRAŠĖ POLITINĖS GLOBOS

Jaunas lietuvis, nedidelio sovietų karinio laivo kapitonas, pasiprašė politinės globos pasie-

kęs Švedijos teritorinius vanden-

is. Švedų laivyno kalbėtojas atsisakė komentuoti Stockholme kursuojančias žinias, kad tą laivą gaudę sovietų povandeniniai, prieš jam pasiekiant Baltijos jūros salą Gotlandą.

Jaunasis laivyno karininkas, kurio pavardė britų žinių agentūros pranešime neminima, turi jūrų leitenanto laipsnį, yra dvidešimt penkerių metų amžiaus ir šeštadienį buvo laikomas Hemse, pietinėje Gotlando dalyje, kur jį apklausinėti iš Stockholmo išvyko švedų saugumo organai.

Jo laivą, 300 tonų povandeninį tenderį, uostan įvedė švedų laivyno daliniai, kai švyturio budėtojas davė jiems žinią, pastebėjęs iš laivo siunčiamus signalus. Laivas buvo neginkluotas, bet jo įgula turėjo rankinius ginklus. Laivo kapitoną krantan iškėlė vienas jo įgulos narys, kuris vėliau grįžo į laivą.

Dvylika laivo įgulos narių, kurie, pagal britų žinių agentūros pranešimą, taip pat galį būti lietuviai, pasisakė, kad jie norį grįžti namo, bet neturį kam parvesti laivą. Tada laivan įlipęs vienas švedų karininkas ir formaliai pareikalavęs palikti Švedijos teritorinius vandenį. Po to laivas buvo nulydėtas į Slitę

šiaurinėje Gotlando salos dalyje ir 20 vyrų sargyba iš Švedijos pakrantės apsaugos dalinių perėmė laivo apsaugą, kad niekas jin neįliptų ir iš jo neišliptų. Laive pasilikusi įgula nebus klausinėjama švedų saugumo organų, nebent dar kuris jos narys pasiprašytų politinės globos.

Iš Stockholmo į laivą išvyko sovietų ambasados pareigūnai, kurie tvarkys laivo atsiėmimo formalumus.

TRUMPAI IŠ VISUR

* JUNGtinės Tautos "vieningai" nubalsavo, kad Pietų Afrikos Unija nutrauktų "itornišką politiką" ir rasiinę praktiką savo krašte. JAV balsavo kartu su Afro-Azijos valstybėmis ir sovietų bloku, tuo būdu išsiskirdama iš 9 Vakarų valstybių, kurios nuo balsavimo susilaikė.

* PREZ. KENNEDY pasiūlė, kad JAV paskirtų 10 mil. dolerių senovinėms Nubijos šventykloms ir kitiems istoriniams paminklams apsaugoti, kuriems gresia užliejimas vandeniu, užbaigus sovietų finansuojamos užtvankos statybą Egipte.

* NAUJOJOJE MEKSIKOJE per karinius pratimus įvyko didelė tragedija, sprausminio naikintuvo įgulai per klaidą paleidus Sidewinder raketą, kuri susprogdino aštuonis milijonus dolerių kainuojantį B-52 bombonešį. 3 bombonešio įgulos nariai, sunkiai sužeisti, išsigelbėjo parašiutais, apie kitus 5 dar nieko nežinoma.

* SOVIETAi įteikė Jungtinėms Tautoms rezoliucijos projektą dėl Kongo, kuri leidžia spėti naują Kremliaus posūkį Kongo politikoje. Joje reikalaujama per tris savaites sušaukti Kongo parlamentą JT priežiūroje, bet nebereikalaujama JT karinių įgulų atitraukimo ir gen. sekr. Hammarskjöldo nušalinimo.

* PRANCŪZŲ policija sustiprino kovą su prancūzų dešiniųjų ir Alžiro nacionalistų teroro veiksmis, dėl kurių neprasidėjo penktadienį planuotos derybos tarp Prancūzijos vyriausybės ir Alžiro nacionalistų atstovų.

PIETŲ VIETNAMAS NORI PINIGŲ

Pietų Vietnamo prezidentas Ngo Dinh Diem prašė padidinti JAV pagalbą jo kraštui, kuri dabar siekia 150 mil. dol. per metus. Pinigai jam esą reikalingi padidinti 150,000 vyrų armijai, dabar kovojančiai su komunistų teroristais.

Washingtonas aprobavęs armijos padidinimą 20,000 vyrų, tačiau su sąlyga, kad tai nepadidintų karinio biudžeto. Bet P. Vietnamo prezidentas sako, kad tuo atveju reiktų susiaurinti pramonės, švietimo ir kitas programas, kurios esančios labai svarbios 14 mil. gyventojų moralei palaikyti. Armijos padidinimas 20,000 vyrų kraštui kainuotų apie 14 mil. dolerių per metus.

Vyriausybės paskelbtame komunikate sakoma, kad vyriausybės kariuomenė turėjusi su komunistais susidurti 9 kautynėse, per kurias žuvo apie 300 komunistų. Kaip iš rastų dokumentų aiškėja, komunistai planavę daugelį vietovių užgrobti per visuotinius rinkimus, kurių proga buvo sušvelnintos saugumo priemonės.



VARŠUVOS PAKTO KONFERENCIJOS NARIAI: "Reikia, bet kaip?..."



Kolonijos labai nelygios

Laose norima laisvę ginti, Konge 'tvarką' įvesti, bet Rusijos kolonijos visiškai nutylimos.

Pastarojo meto įtampa dėl tolimojo Laoso galėjo sudominti net ir tokį žmogų, kuriam užsienio politikos įvykių sekimas niekada nebuvo pirmasis dienotvarkės punktas. Nesvarbu, kad Laosas yra nedidelė tauta, turinti porą milijonų gyventojų. Nesvarbu ir, kad ji taip toli nuo Amerikos, kažkur pietinėje Azijoje, arba ir tai, kad nuo tų poros milijonų žmonių likimo nedaug kas priklausytų pasaulyje. Bet jei dėl tokio krašto pikta susiginčija tokios valstybės, kaip Amerika, Rusija ir jos užnugarieje komunistinė Kinija, tai jau aišku, kad dalykai pasidaro svarbūs: bus ar nebus karas dėl Laoso, o jeigu taip, ar jis neužsiliepsnos nauju pasauliniu karu?

Jau ilgesnį laiką amerikiečių ir lietuvių spauda pilna žinių apie Laosą, ir daug kas sako, kad Laosas prilįgsta chaosui. Bet to chaoso mįslė atrodo labai paprasta. Šią ligi 1955 m. buvusią prancūzų koloniją jau kuris metas nori užimti komunistai. Jie su vietiniais raudonųjų partizanais įsitvirtino greta Laoso teritorijos ir vis daugiau gauna "savanorių" talkos iš kaimyninės komunistų Vietnamo valstybės, galbūt ir iš Kinijos komunistų, o vėliausiu laiku ginklais, pinigais ir agitatoriais smarkiai pradėjo Laosą užimimą remti Sovietų Rusija.

JUOZAS J. BACHUNAS

Pusiau laukinė ir primitivi Laoso karalystė yra tačiausvarbus strateginis punktas visos Azijos pietryčiuose. Ji ribojasi su keturiomis kitomis valstybėmis. Komunistų įsigalėjimas Laose staiga visą šią sritį pastatytų į didelį pavojų. Todėl Amerika, kuri ir ligi šiol gausiai pinigais rėmė nepriklausomą Laosą, dabar sujudo, susirūpino ir nusprendė kietai pasipriešinti komunistų užmačioms. Ji pareikalavo, kad Rusija tuoj atitrauktų iš šio žaidimo, sudraustų vietinius ir kinų komunistus, ir kad Laosas toliau liktų neutralus, bet nepriklausomas.

Dėlto dabar eina pasitarimai su rusais. Ir čia bus pirmas labai ryškus prezidento Kennedžio autoriteto ir prestižo išbandymas, ir drauge visos Amerikos prestižo egzaminas. Nes jaunasis prezidentas labai smarkiai užsiangazavo, ir jo reikalavimai buvo gana panašūs į ultimatumą. Deja, kaip jau matyti, vien tik žodžiais rusų jis neišgąsdino. Rusai gal kiek ir nusileis, bet dar labai netikra, ar visas įtempimas galiausiai nepasibaigs, jei ne Laoso sukomunizmu, tai jo padalinimu vieniemis gabalą ir kitiems gabalą.

AR RIMTAS TAS KOLONIJŲ IŠLAISVINIMAS

Mums, lietuviams, šioje Laoso istorijoje rūpi, be abejo, kas kita: kiek iš viso yra rimtas ir visuotinis tas kolonijų išlaisvinimas iš "imperialistinio jungo", kurį nuolat skelbė Sovietų Rusija, o nuo pereinamųjų metų ypač garsiai Chruščiovas net iš Jungtinių Tautų tribūnos pačiame New Yorke, ir kiek yra blaivus Amerikos nusistatymas pavergtų tautų išlaisvinimo programoje, nes, kaip žinoma, ir Amerika visada palaikė kolonijinių tautų išlaisvinimo ar išsilaisvinimo idėją.

Kaip atrodo, didžioji amerikiečių spauda visuotinai remia prezidento Kennedžio pastangas ir gerai supranta chruščioviškus burbulus už "tautų laisvę" ir prieš imperialistus. Štai, čia išdirpau Chicago Daily Tribune piešinį pirmame puslapyje (š. m. kovo 23 d. numeris; gautas leidimas iš Chicago Tribune varotų Dirvoje, Chicago Tribune tas piešinys buvo spalvotas, bet man pasimėję pieštą juodu ant balto), kur Chruščiovo propaganda iš karto nunuoginama, nes, šaukdamas apie kitų imperializmą, jis pats laiko pamynęs daugelį tautų, jų tarpe ir lietuvių. Karikatūristas tačia surašė tik sovietų pavergtas Europos tautas ir vieną Azijoje — šiaurinę Korėją. Jam turbūt ir į galvą neatėjo, kad Rusijos imperialistiniame kalėjime jau nuo carų laikų yra daugybė kitų tautų. Europoje dar Ukraina, Gudija, dalis Suomijos, Kaukaze Gruzija, Armenija ir kitos, o Azijoje Kazakstanas, Turkestanas, visokde baškirai, kalmukai ir daugybė kitų mongoliškos rasės tautelių.

Kiekvienas blaivesnis ir plačiau žiūrįs žmogus negali nesistebėti dėlto, kas dedasi pasaulyje su kolonijinių tautų išlaisvinimu, ir koks tuo klausimu yra Washingtono nusistatymas ir veiksmai. Faktai vis daugiau rodo, kad Washingtono politikos vadovų nusistatymas tiek anksčiau, prezidento Eisenhowerio, tiek dabar, prezidento Kennedžio administracijoje, nėra nei rimtas, nei realus.

RUSIJOS KOLONIALIZMO SUGRIOVIMAS YRA DAR SVARBESNIS

Kaip minėjome, Amerika visuomet palaikė pavergtų tautų išsilaisvinimo idėją, ypač dėlto, kad pati Amerika ilgai buvo anglų kolonija ir gerai sugeba įvertinti, ką reikiama tautai nepriklausomybė. Šiame šimtmetyje matome, kad kolonializmui ateina galas. Po pirmojo pasaulinio

karo sugriuvo vokiečių kolonializmas, o po antrojo baigia laipsniškai nykti anglų, prancūzų, olandų, belgų kolonijinės imperijos. Kas dar liko, tai jų dienos jau suskaičytos. Jau dvi ar trys dešimtys tautų gavo nepriklausomybes, daugelis iš jų, kaip aiškiai matyti, nepriklausomam gyvenimui visiškai neparengtos ir nepasirengusios. Kol jos tokiame gyvenime priaus, daug dar bus Azijoje ir ypač Afrikoje chaoso.

Ryškiausias pavyzdys — belgų kolonija Kongas, kurio naują laisvę ir neaišką nepriklausomybę mėgina ginti Jungtinės Tautos ir pirmoje vietoje Amerika (norint apsaugoti šį primitivų kraštą nuo komunizmo įsigalėjimo). Milijonais kišami pinigai, ginklai, diskutuojama, kalbama ir rašoma. Kitas pavyzdys — Laosas. Tai dirbtinė valstybė, išsilaikyti, jos karaliui linksmam pragyventi, padėti tautai, kuri pati menkai tenori ir tegali padėti savo laisvės apgynimui, vien Amerika per kelis pastarus metus sukišo, kaip skaičiuojama, apie 300 milijonų dolerių ir dabar, rizikuodama sukelti panašų karą kaip Korėjoje, yra nusistatę sukišti dar daugiau dolerių, ginklų ir gal žmonių gyvybių.

Ir visas reikalas vis eina dėl Europos demokratių kraštų kolonijų panaikinimo ir jų valdytų tautų tautelių išsilaisvinimo ar jų įgytos trumpos laisvės apgynimo. Ir tuo tarpo jokio rimto veiksmo, net kiek daugiau griežto ir blaivaus žodžio nei Washingtono, nei tarptautiniuose forumuose nesigirdi dėl sovietinio imperializmo sustabdymo ir sovietinio kolonializmo panaikinimo. Tai mūsų laikmečio keistenybė, tai mūsų gėda, tai laisvės idealo išdavimas, nesuprantamas ir nieku nepateisinamas trumparegiškumas.

Kodėl prezidentas Kennedy galėjo siųsti Rusijai beveik ultimatumus dėl puslaukinio Laoso o ligi šiol nė vieno griežtesnio žodelio neprisitarė, kad Sovietų Rusijos kolonializmas Europoje turi būti panaikinamas, kaip nyksta prancūzų, anglų ar belgų kolonializmas Azijoje ir Afrikoje?

DAUG KITŲ "KODEL"

Kodėl rytinė Vokietija, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Pabaltijos valstybės, kitos aukštai kultūringos tautos Europoje ir pačioje Sovietijoje, kaip Ukraina, Gudija, ir kitos, o kodėl jos vis neturi teisės būti laisvos ir nepriklausomos, kaip Laosas? Kodėl komunistinis veržimasis į tą Laosą ar į pietryčių Aziją yra gyvybiškai svarbus Amerikos saugumui, ir kodėl mažiau ar visai nesvarbus rusiškai bolševikinių kolonijų įsisteigimas ir stiprėjimas aukštai kultūringose Europos vietose, o pagaliau ir visai Amerikos pašonėje, kaip Kuboje?

Maža to, ne tik tyliama apie bolševikinį imperializmą, ne tik nededama pastangų jo užgrobimui nepripažinti, ne tik realiai nepadedama sovietų pavergtoms tautoms siekti išsivadavimo, ne tik naikinamos ar silpninamos galimybės pasireikšti tų tautų laisvės kvapui (kaip Voice of America europinių tarnybų panaikinimas pabaltiečiams), bet pastaruoju laiku mūsų valstybės sekretorius tariasi su rusais ir ieško būdų, kaip vis daugiau ir daugiau išimti iš dienotvarkės Jungtinės Tautos tuos punktus, kurie palaiko "trynimą".

Mes privalome šią naują atmosferą atidžiai nagrinėti, sekti, daryti išvadas ir, kaip amerikiečiai ir balsuotojai per rinkimus, ko griežčiausiu ir organizuotu būdu kelti juos didžiųjų amerikinių partijų komitetuose ir administracijos sluoksniuose Washingtono. Amerikos lietuvių visuomenė turėtų daug smarkiau sukrusti. Nuo jos pastangų ir nusistatymo priklausys ir tai, ar mes pagaliau būsime pajėgūs peržiūrėti ir surasti naujo kraujo Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri šiuo atžvilgiu būtų rimtas, organizuotas mūsų balso reikšėjas, ir kurios ilgametė sklerozė ir priešvaninio darbo metodai kasmet darosi vis graudesnis faktas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Kreipiuos į tuos, kurie nori studijuoti mediciną

Neabejoju, kad JAV yra ne vienas lietuvis, kuris savo profesiniu likimu nepatenkintas. Ypač, kada tenka dirbti ne pagal pasirušimą gautą darbą. Toks nepasitenkinimas, jei prieš draugus ir nutylimas, tai širdies gilumoj nuolat verda. O momentui atėjus ir skundu išsilieja.

Mano noras kiek patalkinti tiems, kurie buvo pradėję, galvojo ar ir dabar dar galvoja studijuoti mediciną. Bet ne JAV, kur yra žymiai didesni suvaržymai, bet Vokietijoje, kur ir aš dabar gyvenu.

Amerikiečių studentų, studijuojančių mediciną Vokietijoje, yra nemažas skaičius. Vien Heidelberge yra virš šimto. Ir visi, daugiau ar mažiau, vyresnio amžiaus, net iki 40 metų. Jų dauguma, dėl įvairių priežasčių, medicinos JAV negalėjo studijuoti.

Iš šių studentų didelę dalį sudaro Izraelio tautos sūnūs. Yra ir lietuvių, bet juos, greičiausia, galima suskaičiuoti ant abiejų rankų pirštų.

Manau, nereikia aiškinti, kodėl į medicinos mokslus taip veržiasi Izraelio tautos vaikai. Jūs gyvenat JAV ir tai labai gerai žinot. Mano noras šiuo atveju yra ne medicinos studijų praktikumą aiškinti, bet pakalbėti apie sąlygas ir galimus medicinos mokslus studijuoti Vokietijoje ar Austrijoje.

Visi, kurie yra baigę gimnazijas Lietuvoje, kiti vėliau Vokietijoje, buvę studentai, lankę kolegijas Amerikoje ir turį bakalaurą laipsnį, nesunkiai galėtų mediciną studijuoti Vokietijoje. Studijos tęsiasi 5½ metų. Buvusiems medicinos studentams ir turintiems fizikumo egzaminus, užskaitoma 2½ metų. Turintiems bakalaurą su išeitais botanikos, zoologijos ir chemijos dalykais, užskaitoma 1 metai.

Vokiečių kalba reikalinga, bet gyvenę Vokietijoje jau pajėgs susikalbėti, nes per daug nespaužia. O bestudijuodami pakankamai pramoks ir kalbos trūkumus išlygins. Visiškai nemokant vokiečių kalbos, reikia lankyti vokiečių kalbos kursus. Po semestro ar dviejų, kalbą pramokus, priimami tikrais studentais.

Vokietijoje studijos ir pragyvenimas žymiai pigesnis, negu JAV. Žinoma, labai nesunku ir čia išleisti pinigą. Bet kas važiuoja studijuoti medicinos, apie tokius išleidimo malonumus negalvoja.

Mokslas prasideda gegužės mėn. ir baigias liepos pabaigoje. Tada yra trys mėnesiai atostogų. Žiemos semestras prasideda lapkričio mėn. ir baigiasi vasario pabaigoje. Austrijoje studijų sistema kiek kitokia.

Suinteresuotieji studijomis turi kreiptis į vieną ar kitą universitetą pasiunčiant prašymą ir dokumentus, kad priimtų. Gal geriau pradžioje pasirinkti mažesnę universitetą, o paskui, apsiyratus, persikelti į didesnę, kur patiks. Tokie mažesni yra: Muenster, Mainz, Marburg, Homburg/Saarland, Kiel, Giesen, Erlangen, Freiburg. Didėsni universitetai: Bonn, Koeln, Heidelberg, Hamburg, München. Austrijoje: Wien, Innsbruck.

Norintieji gauti išeitų mokslų užskaitymą, dar turi kreiptis į Vidaus Reikalų Ministeriją. Pav., jei nori studijuoti Heidelberge, Freiburge ar Erlangene — turi kreiptis į Baden-Wuerttemberg Innenministerium. O jei nori studijuoti Bonn, Koeln ar Muenster — reikia kreiptis į Nord-Rhein-Westfalen Innenministerium.

Nuoširdžiai kviečiu, kurie dar tebegalvoja apie studijas, jomis susirūpinti. Fabriai, kuriuose jūs dirbat, niekad nepabėgs. O su studijomis gali atelti toks laikas, kada iš visur gausit atsakymą, kad jau vėlu. O jei daugiau lietuvių gydytojų turėsime, visai lietuvių bendruomenė bus geriau. Ne tik, kad su mumis tada daugiau skaitysis, negu su fabrių darbininkais, bet gydytojai iš savo uždarbių galės daugiau ir lietuviškiems reikalams atiduoti.

Lietuvis gydytojas Vokietijoje

Ar jau įsigijote knygą ALMA MATER? Galima gauti pirkti Dirvoje. Kaina \$5.00



HAVE YOU PAID YOURSELF... Regularly?

... and have you paid yourself first ... before you started spending? Saving a portion of all you earn is a major step toward success and a secure future. St. Clair Savings will help you plan for your future by providing a safe place for your savings while paying you a generous return ... 4% interest ... computed quarterly and paid twice each year.

All Savings Deposited Through APRIL 17th

Earn 4% from APRIL 1st!



Three Convenient Locations...

ST. CLAIR SAVINGS

813 East 185th St. 25000 Euclid Ave. 6235 St. Clair Ave.

dovanos * taupytojams *

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU KOVO IR BALANDŽIO MĖN. DUODAME

ŠIĄ DOVANĄ



KAS DU MĖN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v. antr. 9 iki 5 v. v. trečiad. — uždaryta ketv. 9 iki 5 v. v. penkt. 9 iki 5 v. v. šešt. 9 iki 1 v. p.p.

5 1/4%

mokame už ilgalaikes taupmonas!



JOSEPH F. GRIBASKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (67)

DESZO ARVAY

Jau nebepasieksite Pesto

Tolirašžio aparatas iš "Szabad Nep" pastato pranešinėjo į Vieną.

"Laikiniai viešpatauja ramybė. Greičiausiai ramybė prieš audrą. Mes beveik neturime ginklų, tik lengvus kulkosvaidžius, sovietinius šautuvus ir keletą karabinų. Mes visai neturime sunkių jų patrankų. Žmonės šoka ant tankų, mėtė rankines granatas ir užtepa stebėjimo plyšius. Vengrų tauta nebijo mirties. Tik gaila, kad mes negalėsime ilgai priešintis.

Kaip tik dabar ateina vienas iš gatvės. Jis sako, mes neturį tikėti, kad žmonės išsislapstė, jei matome tuščią gatvę. Jie stovi tarpvartėse ir laukia patogaus momento.

Vienam vengrų kareivui atsišveikindama motina pasakė: Nebūk didvyris, bet nebūk ir bailys!

Dabar jie vėl šaudo. Pataiko į mūsų pastatą. Tankai artėja, sunkiosios artilerijos ugnis taip pat. Kaip tik ateina pranešimas, kad mūsų vienetai gavo pastiprinimų ir šaudmenų. Bet toli gražu per mažai. Negali būti, kad žmonės tankus pulkėmis rankomis. Ką daro Jungtinės Tautos? Atsiųskite mums mažą padėjimą."

Lėktuvai pasirodė Budapesto danguje. Jie šaudė iš patrankėlių. Laikas nuo laiko, kai sutapdavo artilerijos ir tankų patrankų ugnies pertraukos, ir kai lėktuvai, palikdami baltas juostas, kildavo į viršų, kad vėl iš naujo pulktų, tikėjai girdįs Dunojų, kurio aimanuodamas ošė, bet tai buvo aimana beviltiškumo, kuri kilo iš namų jūros, kybojo didžiulių varpu virš miesto -- dulkių ir dūmų varpu.

Ilonos akys ašarojo, ir Erszebetos su Kuzinu taip pat. Du sužeistieji artėjo į juos. Vienas buvo apsvyniojęs ranką. Antrasis buvo pusnuogis, apsvilusiais plaukais. Jis mošavo virš galvos pradeginimų nusėty švarku ir marškiniais, lyg pergalės vėliavomis, ir šaukė: "Jie dega, jie dega!" Bet tas šauksmas buvo panašus į raudą. Jis atrodė nejaučias nudegimų krūtinėje, rankose ir nugaroje. Jo akys spindėjo pamišimo ir triumfo mišiniu.

--Ar mes prasiveršime į Pestą?

--Jie dega, jie dega! -- pragedojo jis pro Erszebetą.

--Dėl tilių kovojama, -- pasakė kitas.

--Kur jūs einate? -- paklausė Ilona.

--Į ligoninę vaikų darželyje.

--Mes palydėsime jus.

--Mes netrukus būsim ten, tik pro anuos vartus, -- pasakė jis, vydamasis giedantį, kuris buvo jau per daug nutolęs.

Jie dega, jie dega! -- siaubingai kartojo aidas.

Jie degė sankryžoje prieš vieną barikadą. Iguolus gulėjo negyvos aplinkui tankus. Angos buvo atviros. Iš vieno kyšojo suanglėjusi nuoga ranka, tartum vis dar tebeduodama ženklą išlipti. Keratiniai namai buvo sklyti, kaip rėčiai, arba artilerijos sviedinių sutrupinti. Barikados gynybai buvo nupioję ten stovėjusių medžių. Milžiniškas platanas buvo nuvirtęs į granatų suraustą sieną iš grindinio akmenų, tankų dalių, tramvajaus bėgių ir mūro gabalų. Šautuvų vamzdžiai kyšojo iš to kratinio ir taikė į degančius tankus ir didžiąją gatvę.

--Alio! -- sušuko Kuzinas.

Šautuvai tebetaikė.

--Mes turime į Pestą! -- sušuko Erszebeta.

Pro dūmų uždangą, dar toli sužlegėjo tankų vikšrai.

Kuzinas ėjo pirmas. Jie vengė kabančių elektros laidų, skubėjo šaligatviu per kalnę, stiklų šukės ir plytgalius, ir pro namo sienos bei nuversto skelbimų stulpo tarpą įsispraudė kiton barikados pusėn. Barikados kovotojai gulėjo, kaip kritę: susirietę, išsitiesę, aukštiešni, knibę, ant šonų, šalia šovinių titelių, tarp platanopaskutiniųjų lapų ir kamuolinių skėdžių.

--Nuo gatvės! Tankai gali sprogti! -- sušuko kažkas.

Jie nubėgo į kitą pusę, ten rado plačią spragą ir išbėgo

į skersinę gatvę. Kareivis su Kosuto ženklais ant rusiško šalmo gulėjo saugioje vartų kertėje.

--Ar mes prasiveršime į Pestą?

--Gulkit priedangon, po vėlinių!

Jie sukrito šalia jo. Jo uniforma dvelkė benzinu ir buvo alyvuota bei dumblina. Šalia savęs jis turėjo du automatinius šautuvus.

--Ar tu esi vienas? -- paklausė Kuzinas.

Kareivis parodė į barikadą.

--Ne, ten mano studentai.

--Bet jie juk visi žuvę.

Trys sproginiai, smūgis po smūgio, sudraskė tankus, ir trys ugnies stulpai ištryško sankryžoje, ir tris kartus sudrebėjo žemė. Krito geležinės dalys. Paskui pradėjo lyti: akmenų trupiniai, stogo čerpėmis ir kalėmis. Dulkių debesis dar tebestovėjo sankryžoje, kai kareivis iš laužo rinko šautuvus savo studentams.

Tolirašžio aparatas iš "Szabad Nep" pastato Peste pranešinėjo į Vieną:

"Mes laikomės iki paskutinio kraujo lašo. Vyriausybė neužtenkamai padarė, kad mus aprūpintų ginklais. Apačioje stovi vyrai, kurie turi tik vieną rankinę granatą.

Aš bėgu prie lango, aš turiu šaudyti, bet aš grįšiu atgal, kai kas nors atsitiks arba man pasakbina.

Nebūkite nekantrūs dėl mano pranešimo formos. Aš esu susijaudinęs. Norėčiau žinoti, kaip viskas baigsis. Norėčiau šaudyti, bet ligiui neradau taikinio. Aš pranešinėsiu tol, kol galėsiu.

Sovietų lėktuvai šaudo iš patrankėlių. Bet mes nežinome kur, tik girdime ir matome.

Toliau statomos barikados.

Parlamentas netoli mūsų ir jo linka yra tankų apsupta... Virš mūsų skraido lėktuvai, bet jų negalima suskaičiuoti, nes per daug. Dabar didelėmis gaujomis ateina tankai. Jie šaudo į mūsų pastatą, bet ligiui čia neturime nuostolių. Jie užia ir klega taip garšiai, kad čia vos begalime susikalbėti.

Dabar aš turiu į kitą kambary, aš turiu šaudyti pro langą. Kai atsitiks kas nors naujo, pranešiu vėl."

Jie padėjo kareiviui ir jo studentams nutaikyti šautuvus: per susprogdintus tankus, į pagrindinę gatvę.

--Jūs jau nebepasieksite Pesto.

--Mes turime, -- tarė Erszebeta.

--Daugumas tiltų jau užimta, dėl kitų kovojama.

--Likime čia, -- pasakė Kuzinas.

Kareivis apimdams pasiūžrėjo į rankines granatas.

--Aš turiu žinoti, kaip atrodo leidykloje, -- tarė Erszebeta.

--Ne kitaip, kaip čia, -- atsakė kareivis, pasilenkė prie vieno savo studentų ir nuėmė jo šalimą. Jį padavė Erszebetai.

--Ką su juo darysiu?

--Užsidėk, paskui paieki galiuką gatve; dešinėje, už artimiausios kirtės, yra telefono būdelė.

Erszebeta nuėjo. Gatvėje ji buvo viena. Žmonės sėdėjo rūsiuose. Barikada užtvėrė kelią į rezidencinį kvartalą, drauge atkirsdama ryšį tarp pietų ir šiaurės. Į siauras šalutines gatves tankai nedrįso. Dar reikėjo kurį laiką laukti naujo puolimo, bet buvo surastas paskutinis studentų šautuvus ir nutaikytas, kai Erszebeta grįžo -- išvargusi veidu, praradusi bet kokią išraišką. (Bus daugiau)



Mūsų foto bendradarbis L. Kančauskas, ilgą laiką gyvenęs Argentinoje ir prieš metus persikėlęs į JAV, įsikūrė Kalifornijoje, nusipirkdamas Hollywoode foto studiją (4417 Santa Monica Blvd.), bet atliekamas nuo darbo laiku aktyviai dalyvauja vietos lietuvių veikloje, lanko parengimus ir Dirvai dažnai parūpina nuotraukų iš Los Angeles lietuvių gyvenimo.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAin 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

100,000,000 LOTYNŲ AMERIKOS BETURČIŲ ŠAUKIASI GERESNIO GYVENIMO

Vyt. Daratėnas

Katalikų laikraštis "CISCA NEWS" (The Weekly Newspaper for Catholic Students of Chicago's High Schools) 1960 m. lapkričio 3 dienos numeryje atspausdino straipsnį, prisiųstą iš Čilės ir rašytą ne kokio nors privataus asmens, bet oficialaus instituto: "Institute in Mexico City to Discuss Catholic Responsibility in Effecting Improvement". Šiame straipsnyje patiekiami duomenys iš studijinio leidinio, kurį Čilėje išleido "Inter-American Secretariat for Catholic Action". Minimas leidinys buvo skirtas, kaip bazė diskusijoms, katalikų akcijos savaitės, kuri įvyko 1960 m. lapkričio 26 - gruodžio 4 dienomis Meksikos sostinėje.

Leidinyje Catholic Action retoriką pranašauja, kaip kad rašo "CISCA NEWS", jog Lotynų Amerikos Katalikų Bažnyčia praras didžias žmonių mases, jei katalikų sąžinė nepabus so-

ATSILIKĘS ŽEMĖS ŪKIS

Minėtame leidinyje nurodoma, kad Lot. Amerikos problema Nr. 1 yra žemės ūkio atsilikimas ir valstiečių skurdas. Ir šioji problema žvelgia ne kur kitur, o tie-

SOCIALINIS DRAUDIMAS

J. ŠOLIŪNAS

TĖVŲ PENSIJA

Sakoma, kad valgyti nori ir jaunas ir senas. Atsižvelgdami, į šią neišvengiamą būtinybę, šio krašto įstatymų leidėjai socialinio draudimo įstatyme įrašė nuostatas, pagal kurias, tam tikrais atvejais, mirusio darbininko tėvai taip pat gali gauti mėnesinę socialinio draudimo pensiją.

Nuostatus sudarant atsižvelgta jog neretai mirusio darbininko tėvai, dėl jų senatvės bei finansinės padėties, turėjo būti dukters ar sūnaus išlaikomi. Užtat šiuo metu, prašant tėvų pensijos, vienas pagrindinių reikalavimų ir yra, kad tėvas arba motina turėjo gauti bent pusę išlaikymo iš to darbininko, iš kurio socialinių mokesčių įmokėjimo yra prašoma pensijos.

SVARBESNIEJI REIKALAVIMAI

Kad mirusio darbininko tėvai turėtų teisę gauti mėnesinę socialinio draudimo pensiją, jie turi išpildyti šiuos reikalavimus:

1. Turi paduoti pareiškimą pensijos gavimui,
2. Turi būti pensininko amžiaus (tėvas bent 65 m., motina - 62 m. amžiaus).
3. Neturi teisės arba negauna savo nuosavos pensijos, kuri yra lygi arba didesnė negu trys ketvirčiai tėvų pensijos,
4. Prieš darbininko mirtį gavo iš jo bent pusę išlaikymo.
5. Įrodymui, kad iš darbininko buvo gaunama bent pusė išlaikymo, pareiškimas buvo užpildytas ne vėliau, kaip laike dviejų metų po darbininko mirties.
6. Nevedė arba neištekėjo po darbininko mirties.

Be minėtųjų reikalavimų dar turi būti išpildyta bent viena iš šių sąlygų:

1. Tėvai, gyvenamosios valstijos ribose turėjo teisę į darbininko turtą, kaip jo tėvas arba kaip jo motina,
2. Tėvai darbininką įsisiūnino ar įsidukrino prieš darbininkui sukanant 16 m. amžiaus,
3. Tėvai vestuviniu aktu tapo darbininko patėviu arba pamote prieš darbininko 16-ji gimtadienį.

Turiu pastebėti, kad prieš 1958 m. rugsėjo mėnesį tėvai neturėjo teisės į darbininko pensiją, jei mirusio darbininko paliktieji kiti artimieji šeimos nariai (žmona ir vaikai) turėjo teisę į mėnesinę našlės bei našlaičių pensijas. Tačiau dabar anas suvaržymas jau yra panaikintas ir visi darbininko artimieji šeimos nariai tuo pačiu metu gali gauti mėnesines pensijas.

Taip pat svarbu pažymėti, jog tik mirusio darbininko tikrieji tėvai turi teisę į pensijas. Vadinasi, jei darbininkas yra gyvas ir sulaukęs pensininko amžiaus arba tapęs nedarbingu įgauna teisę į mėnesinę pensiją tai jo tėvai dar neturi tos pačios teisės gauti pensijas. Kol darbininkas gyvas jo tėvams pensija nemokama. Be to darbininko tėvais yra laikomi tik jo tikrieji

tėvai. Nei švogerys, nei uošvė, tėvų pensijos negali gauti.

APIE TĄ IŠLAIKYMĄ

Minėjau, kad tik tie tėvai, kurie darbininko buvo išlaikomi, gali gauti pensijas. Ką tai reiškia? Pirmiausia, būtina įrodyti, kad miręs darbininkas, per paskutiniuosius 12 mėnesių prieš mirtį, arba prieš tapimą nedarbingu, buvo teikęs bent pusę išlaikymo tėvams.

Į teiktąją išlaikymo pusę suma įskaičiuojama ne tik piniginė parama, bet taip pat ir visos kitos pragyvenimo išlaidos, už kurias vienu ar kitu būdu mokėdavo tėvų darbininkas. Reiškia, jei darbininko tėvai gavo iš jo nemokamai butą ir maistą, tai beveik tikra, jog jie iš darbininko gavo bent pusę išlaikymo.

Labai dažnai tėvai neturi įrodymų dokumentų gautam išlaikymui įrodyti. Tokiu atveju tada reikia apskaičiuoti įvairiausias turėtas tėvų pragyvenimo išlaidas bei pajamas. Visas žinias suteikus, socialinio draudimo įstaiga daro sprendimą ar tėvai gavo išlaikymą ar ne.

IŠLAIKYMUĮ ĮRODYTI PAREIŠKIMAS

Turiu būtinai perspėti dėl vieno specialaus pareiškimo užpildymo, kuris nieko bendro neturi su tėvų amžiumi.

Tėvų pensijoms gauti yra specifinis reikalavimas. Būtent, laike dviejų metų po darbininko mirties yra būtina užpildyti pareiškimą, jog tėvas ar motina (jei abu gavo, tai abu turi ir užpildyti), gavo bent pusę išlaikymo. Visai nesvarbu ar šito specialaus pareiškimo metu tėvai jau yra sulaukę pensininko amžiaus ar ne. Net jei tėvai ir yra labai jauni, jie vistiek turi minėtąjį pareiškimą užpildyti, nes to nepadarius ir pensininko amžiaus sulaukus, tėvai bus praradę teisę į pensiją. Užtat patartina, kad darbininkui mirus, jei kuris nors iš tėvų buvo jo išlaikomas, nieko nelaukiant turi vietinėje socialinio draudimo įstaigoje užpildyti pareiškimą, jog darbininkas teikė bent pusę išlaikymo.

Tėvų pensijos dydis yra trys ketvirčiai gautosios darbininko pensijos. Pastebėtina, kad jei vienoje šeimoje, iš to paties darbininko įmokėtų uždarbių ar daugiau kas nors gauna mėnesinę pensiją (našlė, vaikai), tai toji mėnesinės pensijos bendroji visos šeimos suma negali būti didesnė, kaip 254,00 dol.

Laikinais tėvų pensijos nutraukiamos jei jie uždirba virš leistinos \$1200,00 sumos per metus (kiekvienam leista uždirbti po \$1200,00, atskirai - tėvui ir motinai). Taip pat pensija tėvui ar motinai gali būti sustabdoma, jei darbininkas buvo nepilietis ir prieš mirdamas čia išdirbo ar gyveno mažiau negu 10 metų ir tėvai išvyksta gyventi užsienin.

siai į katalikišką sąžinę - "strictes most directly at the Catholic conscience".

Nežiūrint, kad Lot. Amerikoje daugiau negu 50% visų žmonių gyvena kaimuose, tačiau maisto gamyba yra per maža išmaitinti savo šalių gyventojus. Rašoma, kad visai priešingas vaizdas yra J. A. V., kur truputį daugiau negu 10% visų žmonių gyvena ūkiuose, o tačiau pastoviai turima maisto perteklius.

Lot. Amerikoje maisto gamyba kaskart ne gerėjant, o smunkanti, nes paskutinio dešimtmečio laikotarpyje, kaip kad rašoma, ten gyventojų prieauglis pakilo net 45%, kai tuo tarpu maisto gamyba tepakilo vos 32%. Nežiūrint to, didelė dalis kavos ir cukraus yra išvežama užsienin. Todėl, kaip kad rašoma leidinyje, "ten nėra nei vieno krašto, kuris neketėtų alktio ar bado pasekmių".

Ešą, taip atsilikusių ūkio pagrindinis kaltininkas yra neteisingas žemės pasiskirstymas. Stambi žemės nuosavybė yra nedaugelio žmonių rankose, gi kita likusi žemė yra padalinta į per mažus ūkelius, todėl neįmanoma juos pelningiau apdirbti, o dėl minėtos koncentruotos nuosavybės -- ten esama masės bežemių ūkininkų. Rezultate: skurdas yra apėmęs plačias žemdirbių mases.

Minėto leidinio apskaičiavimu, iš Lot. Amerikos 30 mil. ūkininkų apie 24,000,000 yra bežemių proletarai, kurie drauge su savo šeimomis sudaro net 100,000,000 beturčių žmonių, o tai yra daugiau negu pusė viso Lot. Amerikos žemumo gyventojų.

Pažvelkime, pavyzdžiui, į socialinį "teisingumą" BRAZILIJOJE, kuri yra, kaip kad žinome, pati didžiausia katalikų valstybė ir teritorijos ir gyventojų atžvilgiu ne tik Lot. Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Ten 60% visos ariamos žemės valdo tik 62 tūkstančiai turtuolių, kurie tautoje sudaro mažiau kaip vieno nuosimčio vieną dešimtąją! Panašiai yra ir Gvatemaloje bei Venesueloje, kur mažiau 2% tautos gyventojų yra savininkai daugiau kaip 70% visos žemės. Gi Kolumbijoje iš kiekvieno 1,000 žemės ūkio darbininkų tik 5 iš jų turi savo ūkius.

Lotynų Amerikos kaimiečius slepia ne vien socialinis neteisėtumas ir skurdas, bet ir stoka transportacijos, ryšio, susisiekimo priemonių. Todėl nepaprastai sunkiai tvarkomi švietimo reikalai, medicinos pagalba, policijos apsauga ir kitos panašios būtinybės.

MEDICINOS "APRŪPINIMAS"

Pavyzdžiui, Kolumbijos du trečdaliai gydytojų gyvena didmiesčiuose, gi likusiam vienam trečdaliui tenka 88% krašto gyventojų, gyvenančių kaimuose. Toliau leidinyje pastebima, kad 80% kaimiečių gyvenimo sąlygos yra tiesiog nežmoniškos.

Toks Lot. Amerikos kaimo žmonių būvis verčia juos keltis laimės ieškoti į greitai augančius didmiesčius, tačiau ir ten jų gyvenimas tėra menkai geresnis. Leidinio apskaičiavimu ten namų parūpinimas yra 45% nepakankamas. Todėl nežmoniškas stovis vis daugiau įsigali miestų plačiuose skurdžių rajonuose, kaip pvz. Buenos Aires Argentinoje ir Santiago Čilėje. Per paskutinį dešimtmetį iš kaimų į Santiago miestą atsikėlė 1,000,000 žmonių ir dabar kasmet atvyksta po 40,000 kaimiečių.

Tokiuose skurdžių priemiesčiuose, kaip rašo leidinys, nėra nei gatvių, nei kanalizacijos, nei šviesos, nei pagaliau vandens. Ir jei kaimiečiai vis vien į miestus keliai, matyt, kad kaimuose yra dar blogiau. Nežiūrint esamų nežmoniškų sąlygų, skubus sumiesčionėjimas vyksta blogiausiose aplinkinėse, o ypač moraliniu atžvilgiu.

Minimos skurdynų aplinkės yra ir šeimos vertės, ir žmoniško garbingumo naikintojos, lygiai griovėjos tiek socialinio organizuotumo, tiek ir bendruomeninio gyvenimo. Jos tapo ydų, įvairių kurstymų ir suklimų židiniais. Tokiu būdu, kaip kad

(Nukelta į 5 psl.)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Tautinės Sąjungos Seimui artėjant

Tautinės Sąjungos Centro Valdyba paskelbė, kad gegužės 27-28 d. Chicagoje, Sheraton Towers viešbutyje, šaukiamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyry atstovų suvažiavimas-seimas. Sąjungos seimai šaukiami kas dveji metai. Tautinės Sąjungos dešimtmečio seimas įvyko 1959 m. gegužės 30 ir birželio 1 d., Detroitė.

Kai gyvenome savajame krašte, tokie suvažiavimai — seimai įvykdavo dažniau. Dabar gyvename kitose sąlygose ir turime visai skirtingų reikalų bei uždavinių.

Todėl nenuostabu, kad mes, vienminčiai ir tautinės minties nešėjai, išsiskirstę po įvairius kampus, karts nuo karto stengiamės susieiti, pasidalyti įvairiais kasdieniais gyvenimo reikalais, pasižiūrėti į praeitį, į nuveiktus darbus. O peržvelgę praeitį stengiamės nustatyti veiklos gaires ir ateitį.

Mums rūpi lietuviybės išlaikymas bei stiprinimo reikalas. Bendro, vieningo ir darnaus darbo nustatymas visuomeninėje, kultūrinėje bei politinėje plotmėje su draugingoms organizacijoms bei veiksniais. Tvirtas pasisakymas dėl Amerikos Lietuvių Tarybos veiklos. Bendruomenės reikalai bei kultūros fondai. Spaudos reikalai. Balso negerovės. Vasario 16 Giminaičių reikalai. Ir visa eilė kitų, didesnių ir mažesnių reikalų ir klausimų laukia atsakymo, kaip toliau bus tvarkomi.

Praeityje mes turėjome įvairaus svarbumo seimų. Būsimasis seimas, tarptautiniu požiūriu nebus džiuginantis. Naujosios JAV vyriausybės politiniai ėjimai kol kas nėra aiškūs. Lietuvos laisvinimo reikalas jokių konkrečių prosvaičių nerodo. Amerikos Lietuvių Tarybos sekretoriaus P. Grigaičio paskutinė informacija dėl Brazilijos vyriausybės padaryto sprendimo Lietuvos pasiuntinybės reikalui ne vieną lietuvių sujaudino. Ko gero, dar sekretorius nuvykęs į Washingtoną gali pasakyti, kad ir J. Kajeckas neturi įgaliojimų ar paskyrimo. Šiame seime Tautinė Sąjunga turi aiškiai pasakyti dėl tolimesnio bendradarbiavimo su tokiais ALT vadovais.

Gyvenant tokia neaiškia laikotarpio mums reikia dar tvirtiau sąvybėje rikiuotis ir pasiryžti visokiems atėjusioms galimyboms bei darbams. Turime dar labiau su bendrinti sąvąsias jėgas. Juk pats didysis mūsų šiandieninis uždavinys ir rūpestis yra nenuilstama kova už pavergtos tautos laisvės atstatymą.

Baigiant šias kelias pastabas, noriu kviesti ir raginti, kad visi skyrėsi ir visi Tautinės Sąjungos nariai, seimui jau dabar pradėtų rimtai ruoštis. Tiesa, dar du mėnesiai, bet visus reikalus rimtai apsvaistyti ir geresnius sprendimus priimti, į seimą atstovus išrinkti, taip pat reikia laiko. Ir tą laiką dabar sunaudokim geram Tautinės Sąjungos seimo pasiruošimui.

Juozas Jurevičius



PRAMONĖ AKMENĖJE
NEPRIKLAUSOMYBĖS
METAIS

Neseniai Dirvoje buvo rašyta apie dabartinę pramonę Akmenėje. Kad nesudarytų kreivas vaizdas, čia noriu kai ką priminti, kad Akmenėje ir Lietuvos nepriklausomybės metais buvo pramonės įmonių. Štai 1928-1930 Skučo ir Kiršos bendrovė buvo nupirkusi 30 ha ūkį Menčių kaime ir iš ten kasė kalkes cukraus fabriko reikalams. Metai iš metų darbas ten didėjo ir buvo samdoma vis daugiau darbininkų. 1934-1936 metais ten jau dirbo 150 darbininkų. Čia taip pat buvo pastatytos ir kalkių degyklos. Veikė dvi krosnys. Kalkės buvo pirmos rūšies.

Tuo pačiu laiku ten buvo pravaista platesnė tyrinėjimai ir Karpenų kaimo apylinkėse buvo rasti kalkių klotai, kurie labai tiko cemento gamybai. Ta vietovė vėliau buvo pavadinta Naująja Akmene ir dabar ten yra pastatytas cemento fabrikas.

Akmenėje ankstesniais laikais taip pat veikė durpių kasyklos. Prie durpių kasimo darbų Kempinės kasykloje dirbo 40 darbininkų. Kitoje kasykloje, Venciškių kaime, dirbo mažesniu mastu.

Akmenės valsčiuje taip pat veikė labai gera Dabikinės-Gaudžio-čių pieninė su 9 pieno nugriebimo punktais.

Jonas Montvila,
Waterbury

ATSIPRAŠAU

Prieš kiek laiko, ryšium su žadančio kažkada pasirodę žurnalo, vardu "Fluxus", sukeliamomis "problemomis", esu "Dirvoje" parašęs, kad vieno "Laisvėje" buvusio straipsnio autorius, pasirašęs kaip "Atsiskyrėlis", esąs A. Ignaitis, Rastenis, New Yorke

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąskaitas.



Los Angeles skautų suruoštoji Kaziuko mugė. vilkiuko Raimundo Čiurlionio tapytą paveikslą laimėjo Šarūnas Karuža.

L. Kančausko nuotrauka

ŠLUOTRAŽIO ISTORIJA IR AMERIKOJE TA PATI

ANTANAS ŠANTARAS,
Chicago

sąskaitos, apdils kampumai.

Daina gaudyn

Stebėdami lietuvių išeivijos gyvenimą, nenoromis turime sutikti, jog kasdien vis labiau gilnamės į tankėjantį problemų mišką. Nerandame nei spindžio, nei properšos, nei gaivaus atžalyno. Tik dangų remiančios tankynės. Problemos vis tirštėja, renkasi į slepiančius debesis, drąsindamos audra pratrūkti.

Jau eilę metų išgyvename partinio susiskaldymo ir nesutarimo pasėkas. Imame gal net primiršti visa tai, apsiprasti. Betgi, skilimo vyksmas, kaip neišvengiama būtinybė, rūtulojasi, persimesdamas į visas lietuviškojo gyvenimo sritis.

Pats skaldymasis partine prasme nebūtų toks baisus, jei politinio darbo vaisiai būtų gražaus susitarimo ir santaikos palydimi. Tačiau ir čia, neretas pagalvojimas, nėra taip baus, nes tai juk turės išnykti iš mūsų politinių kovų arenos, kai "politikai veteranai" pamažu pradės pasitraukti dėl biologinės būtinybės, kurią paprastai senatvė vadiname. Su jais, reikia viltis, ir lietuvių politiniame gyvenime sumažės įtampa, išsilygins

šiau tatau remdamasis man suteikta informacija, kurią tariu esant patikimą. Pasirodė, kad tai būtų kaip tik klaidingos informacijos, ir kad A. Ignaitis (lietuvių spaudoje rašęs apie laikurius fizikos mokslo problemas) nėra "Laisvėje" rašęs "Atsiskyrėlis" ir iš viso nėra "Laisvėje" nieko rašęs. Apgailėstaudamas patikėjęs klaidinga informacija, prašau visus, aną straipsnį skaičiusius, išdėmėti šį klaidos atitaisymą, o p. Ignaitį prašau atleidimo už tuo būdu jam padarytą nesmagumą.

V. Rastenis,
New Yorke

Jeigu audra...

Norėtusi toliau, pagal poeto dvielij, prieiti prie "įstabyt", tačiau artėjanti skliauto apsiniaukimo gresmė yra per didelė, kad pamirštumėm poeto, visuomeninko ir tautinio žadintojo įspėjimą neišsilakstyti ir turėti pakaitalų "išvirtusiems stulpams". Logiška būtų, atrodo, kad dar prieš audrą patys gera valia ir su šiuo tarimu pakeistume anuos, kartais apkerpėjusius "stulpus" naujais.

Nereikia aiškinti, jog tokia "dailydžių įmonė" reikalinga ir lėšų, kad iš rastgalio galėtumėm ištašyti tautinius raštais išdabintą stulpą.

Reikalas aiškus, skubus, neatidėliotinas ir sprendinai planingai.

Eina garsas

Šluotražio istorija ir Amerikoje ta pati. Išskirstyk jį virbais — bematant sulaužysi. Sujunk juos į krivą, stambesnius ir net visai plonyčius, šluota bus ir tvirta ir veiksminga.

Jau turime keletą fondų. Sielojamės, kad jų tiek daug. Apytuščiai ar net tušti. Dar du pakeliui. Ir negalima būtų tvirtinti, kad šluotražio virbais dalinimo procesas būtų baigtas.

Dažnai paįokaujame, jog mėgstame ilgus planavimus, ginčus ir svarstymus, kurie suėda visą energiją, reikalingą praktiniam darbui. Idėja gi, nors ir graži, lieka neįvykdyta, kartais net ilgam, pasitarimų popieriuose palaidota.

Tačiau fondo reikalus yra toks svarbus ir toks gyvybinis, kad nebūtų nuodėmė, jei ir plačiau būtų aptariamasi.

Nagais ir ragais

Pupų laukas yra mūsų visų, gi jame tunkančios kiauulės yra svetimos. Reikia jas išvaryti. Norėtusi tad, kad steigiamas fondas turėtų aiškiai apibrėžtus tikslus. Ne bendrybėmis, ne pagal tai, kaip nariai nutars ar panorės. Neužtenka pasakyti, jog steigiam fondą, dėkite tūkstantines, ką norėsim, tą paremsim.

Akcija, svetimom kiauulėm į tvartą suvaryti, turi būti planinga ir apgalvota. Reikia, kad popieriuje būtų įrašyta kokiems reikalingams ir kas turės teisę gauti paramos. Šie fondo uždaviniai turėtų būti smulkiai išryškinti, suskaldyti ir aptarti be jokių dviprasmiškumų, kad iš fondo skirstomos lėšos eity ten, kur reikia ne pagal malonę, bet pareigą. To reikalauja kenčianti tauta, taip sako mūsų pačių tautinė sąžinė.

Jeigu du stos

Daug prirašyta fondo reikalais. Jis norima įsteigti visų lietuvių naudai, tautos ir būsimos nepriklausomos valstybės gerovei. Yra tai neabejotinai visų mūsų reikalas. Tačiau, atrodytų, lyg iš anksto norima jam uždėti tam tikrą socialinį atspalvį. Norima skaldyti net ir lietuviškai veikiančią ir galvojančią išeiviją į pilnateisius ir nepilnateisius narius. Atseit, į turinčius ir neturinčius. Pavoingas pa-

ŠYPSENOS

☆☆☆

PAS cirko direktorių tarnybos ieškoti ateina artistas, kuris sakosi esąs kardu rijikas ir galįs į gerkle suvaryti dviejų metrų ilgio kardą.

--Kas čia nuostabaus, atsako direktorius, kardu rijikų yra daug. Be reikalo mane trukdote. Artistas kukliai nusišypso:

--Taip, bet aš esu tik pusantro metro ūgio!

VYRAS su žmona uždusę atvyko į teatrą prieš prasidedant spektakliui. Ilgai ieškojęs po kišenių bilietus, pagaliau surado ir padavė kontrolieriui. Tas pasižiūrėjo ir grąžino atgal.

--Jūsų bilietai yra vakarykščiame spektakliui...

Vyras patraukė pečiais ir atsiskuko į žmoną.

--Ar aš nesakiau, kad ilgai besirengdama pasivėlinsi spektaklį...

KONGE vienas amerikietis pateko pas žmogėdras ir atsidūrė katilė. Kai vanduo jau užvirė, žmogėdra pakėlė dangtį ir paklausė amerikiečio:

--Kaip vadiniesi?

--Ar tas svarbu, kai mane baigiate išvirti?

--Taip, man reikia įrašyti į meniu, -- atsakė negras.

VIENAS Brooklynio žydėlis keičia po Izraelį. Apžiūrėjęs Tel-Avivą, Negevą, pagaliau atsidūręs prie Genezareto ežero, sugalvojo išsinešioti laivelį.

--Kiaik kiauuoja ekskursija po ežerą? -- klausia jis žvejo, vietinio žydo.

--Du šimtai dolerių, -- sausiai atkirto Izraelio žydas.

--Du šimtai dolerių! Ar tu pasiutai? Gal mane laikai amerikėnu? Aš esu tavo tautietis, taip pat žydas...

--Du šimtai dolerių! -- nenusileidžia Izraelio žydas.

--Hm! Dabar aš suprantu, kodėl Kristus pėsčias ežerą perėjo...

DU prieteliai kalbasi.

--Pasakyk man, Jurgi, kuris esi mokytojas, kokių vardu vadinama, kada vyras turi dvi žmonas?

--Bigamija.

--O jei jis turi jų daugiau?

--Poligamija.

Kiek pagalvojęs vėl klausia: --O kai turi tik vieną žmoną?

--Monatonija.

DU vyrai ginčijasi restorane. --Mano žmona yra tokia plepi, kad namuose aš turiu ausis su vata užsikimšti.

--Tai nieko, Mano plepesnė. Štai pereitą vasarą Floridoj jai net liežuvį nudegė nuo kalbėjimo!

skirstymas, kuris net propagandai galėtų būti panaudotas tų, su kuriais vedame mirtiną kovą.

Jeį mesime žvilgsnį į istoriją, tautoje tokio padalinimo nerasime. Būtų neskoninga ir nelogiška. Randame tik lietuvių ir išgamas. Sutinkame tik tautą, jos vadovus, didvyrius ir brolius. Ir kiekvieno įnašas yra lygiavertis, jei atiduotas pagal išgales.

Atrodytų, būtų geriau, jei fondo pagrindu būtų paimtas kooperatinis principas, su tam tikra įnašo riba iš apačios, neprašokančia šimtinės. Kas išgali daugiau, — sveikintinas ir pavyzdingas reiškinys.

Nepaslaptis, jog bevartydami įvairius aukų lapus, randame tik smulkus 2-3 dolerių aukotojus, per eilę metų sudėjusių didžiules, gal net milijonines sumas.

Sugretinus ir susiejus ir V. Rastenio minėtus šimtininkus ir Dr. Rastenis tūkstantininkus, išeitų gražus, lietuviško solidarumo kooperatyvas — fondas. Apie tai vertėtų pagalvoti. Uždavinys didelis, kova sunki, gi mūsų nėra per daug, kad galėtume skaldytis.

Padėkit išrinkti pačius
geriausius pianistus



1961 m. balandžio 29 d. DIRVA RENGIA JAUNŲJŲ PIANISTŲ KONKURSO

KONCERTA

KONCERTAS ĮVYKS SLOVENIAN AUDITORIUM, 6417 ST. CLAIR AVE., CLEVELANDE.

VISUS KVIEČIAME Į KONCERTĄ GAUSIAI ATSLANKYTI

PO KONCERTO ŠOKIAI.

VEIKS TURTINGAS BUFETAS.

BILJETUS IŠ ANKSTO ĮSIGYKIT DIRVOJE, KAD TURĖTUMET GERESNĘ VIETĄ

LOTYNŲ AMERIKA...

(Atkelta iš 4 psl.)

leidinys daro išvadą, Lot. Amerikos kontinento politinis pastovumas yra pavojuje.

ŠVIETIMO REIKALAI

Kitas pavojus minėtam pastovumui kyla iš nepakankamo švietimo, iš analfabetizmo, nemokytumo. Didelės dalies gyventojų analfabetiškumas apriboja galimybes tuos žmones informuoti žiniomis. Taigi, esant labai ribotom viešosios opinijos formavimo galimybėm, žmonės yra palikti prietarų galeistumui arba kitų asmenų karštam, jausmingam aiškinimui.

Daugiau kaip 100,000,000 Lotynų Amerikos gyventojų, turinčių daugiau negu 10 metų amžiaus, nemoka nei skaityti nei rašyti. Mažiau kaip pusė Lot. Amerikos (ypač žemdirbių) vaikų turi galimybę mokytis pradinėse mokyklose. Daugiausia analfabetų yra pradedant Haiti 89,3% ir baigiant Argentina 13,3%. Mokyklinio amžiaus vaikų, lankančių mokyklą, mažiausiai yra Nikaraguoje 15,5% ir daugiausiai Argentinoje - vos 56,9%. Taigi, mokyklose yra gerokai mažiau negu pusė visų Lot. Amerikos mokyklinio amžiaus (5-19) vaikų.

Gimnazijas lanko tik 10% pradinės mokyklos baigusieji mokiniai. Gi iš jų minėtų dešimt nuošimčių gimnazijas baigia tik 2% mokinių. Iš maždaug 180 mil. J.A.V. gyventojų apie 3,000,000 studentų lanko universitetus, kolegijas, gi Lot. Amerikoje iš 200,000,000 gyventojų -- maždaug apie 350 tūkstančių studentų. Ir jei iš to skaičiaus vienai Argentinai tenka 150,000 studentų, tai kiek jų bepalieka visoms kitoms likusioms Lot. Amerikos valstybėms?

Nežiūrint didelių pastangų ten atsilikusius švietimo reikalus pakelti, kaip pranešimas tvirtina, viltys esančios tamsios ir niurios. Lot. Amerikai reikia naujų mokyklų, reikia dar pusės milijono naujų mokytojų, kad galėtų pradėti mokslą 17,000,000 vaikų, kurie dabar jokios mokyklos nelanko.

Minėtas Katalikų Akcijos sekretorijatas savo leidiniu kreipiasi į katalikų sąžines, ragindamas kuo skubiausiai padėti ir susirūpinti Lot. Amerikos "gloomy" padėtimi, nes priešingu atveju ten netrukus galės įsigalėti komunizmas ir Romos Katalikų Bažnyčia netektų šimtamilijonių masių žmonių, kurie sudaro virš vieno trečdalis viso pasaulio katalikų.

Teisingai sakoma, kad iš vaistų yra atpažįstamas vaismedis. Jei taip, tai tiek Rytų Katalikų kritimas komunizmo glėbini, tiek Vakarų (Romos) Katalikų platus palinkimas komunizman su visomis to palinkimo priežastimis Vatikanui jokios garbės neteikia.

Taip, KRISTAUS mokslas buvo ir yra tas pats visiems krikščionims, bet to mokslo interpretavimas ir jo įgyvendinimas įvairiose krikščionių srovėse atnešė, kaip kad ryškiai matome, skirtingus vaisius. Į šią tiesą visi turėtume noriau pažvelgti ir ją giliau išmąstyti, kad sau ir ateinančioms kartoms galėtume palikti tiesesnę gyvenimo gaires.

ST. LOUIS

NAUJA BENDRUOMENĖS VADOVYBĖ

Pavasariškai atgajus balandis -- ir BENDRUOMENĖS MĖNUO, pavasariškai paveikė ir į St. Louis Mo. Lietuvių Bendruomenės skyrių.

Skyriaus Valdyba balandžio 4 dieną, 7 val. vakare, Šv. Juozapo lietuvių parapijos klebonijoje sušaukė skyriaus narių susirinkimą, lietuviškai veiklai ir lietuviškai bendrybei skleisti. Susirinkimas išrinko naują ir energingą skyriaus valdybą. Pirmininkas daktaras Jonas Jusionis, vicepirmininkas J. Bataitis, sekretorius H. Thomas, išdėstė ninkas Vincas Gelažūnas. Valdybos narys J. Jusionienė.

Revizijos komisija: A. Simonavičius, A. Gudaitienė ir E. Bataitienė. Naujasis skyriaus pirmininkas yra senas ir prityręs kovotojas dėl lietuviybės ir lietuviško žodžio Vilniaus krašte. Jis, nors ir turi labai daug darbo, nes dirba didžiulėje V. A. H. Jefferson Barracks ligoninėje, St. Louis Mo., narių prašomas sutiko būti šio skyriaus pirmininku. Jis yra daug žadanti pajėga šios lietuvių bendruomenės gyvenime.

Naujoji valdyba paskyrė ir komisiją L. B. Tarybos rinkimams praveisti, o skyriaus nariai buvo paraginti apmokėti solidarumo mokestį ir tuo būdu įsigyti teisę balsuoti Tarybos rinkimuose. Po susirinkimo buvo padaryta rinkliava Dainų šventei Chicagoje liepos 2 d. paremti. Naujai skyriaus valdybai buvo palinkėta sėkmės lietuviškiems darbams erdviau praplėsti St. Louis Mo. apylinkėje.

Susirinkusieji pakeltoje nuotaukoje įsiskirstė iki sekančio susirinkimo.

Z.G.

DETROIT

ATEIKIT Į SVARBŲ PRANEŠIMĄ

Anapus Atlanto šimtai mūsų jaunų lietuvių ištisę rankas laukia mūsų paramos. Paramos išlaikymui lietuviškumo, išlaikymui tėvynės meilės tebe liepsnojančios jų jaunose širdelėse. Paremkite ateidami į jų naudai ruošiamą parengimą sekmdienį, balandžio 16 d. 4 val. p.p. Tarptautinio Instituto salėje -- III E. Kirby. Visas pelnas atiduodamas Vasario 16 gimnazijai. Bus linksma komedija, koncertas, šokiai. Vokietijos krašto Lietuvių Tarybos vicepirmininkas Dr. Reklaitis padarys platų pranešimą iš tenykščių lietuvių gyvenimo. J. Bačiūnas, iš Tabor Farm, atveš visiems gražių dovanėlių. Visi į parengimą!

Detroito Liet. Kult. K-bas

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str.  Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas -- garantuotas dažymas. Prano Grigonio priežiūra.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• A. ir V. Garmai pirmieji įsijungė į Dirvos jaunųjų talentų varžybų rėmėjus ir pirmieji pirkto varžybų koncerto bilietus.

• Tėvynės Garsų radijo programa. Clevelande pradėjus veikti Tautybių radijo stočiai WXEN, dabar FM banga 106.5 girdima ir penktadieniais nuo 8 iki 9 val. vakaro. Klausytojai, kurie turi radijo aparatus su FM, gali tą programą girdėti.

• Būrelis clevelandiečių stalo teniso žaidėjų šiam savaitgalį dalyvavo Detroito įvykusiame tarptautiniame stalo teniso turnyre.

• Į jaunųjų talentų varžybų koncertą, rengiamą Dirvos, bilietai jau parduodami. Bilietų kainos po \$2.50, \$2.00, \$1.50 ir mokslieviams po \$1.00. Varžybų koncertas įvyksta balandžio 29 d., 6:30 val. vakaro Slovenian Auditorium. Po koncerto vaisės ir šokiai. Iš anksto įsigykite bilietus, kad įdomiam varžybų koncerte, kuriam jaunieji pianistai dalyvauja iš visų JAV lietuvių kolonijų, turėtumėt geresnę vietą.

• Parduodamas delikatesų krautuvė. Netoli Šv. Jurgio parapijos bažnyčios, \$40000 pajamų per metus. Į šiaurę nuo Superior. 6 kamb. 2 garažai. Kaina prieinama.

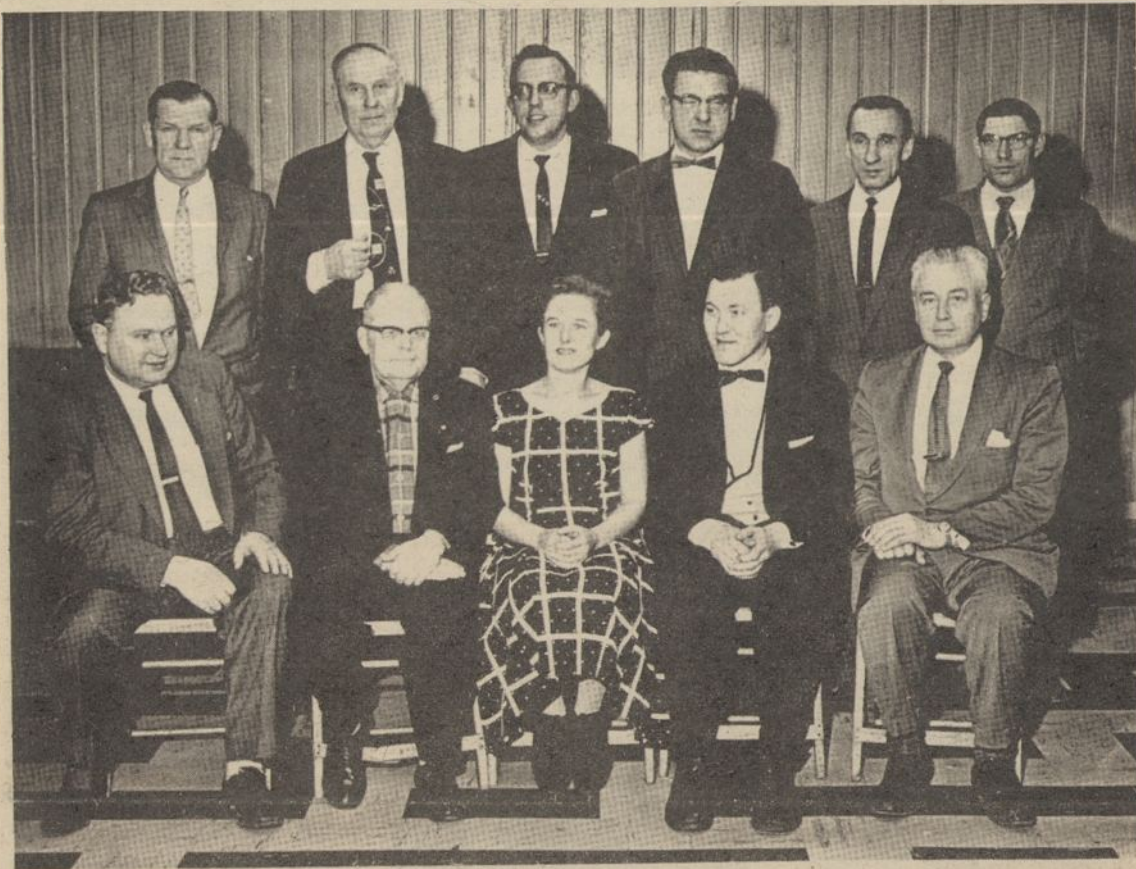
Z.G.

Šv. Jurgio parapijos rajone 3 šeimų -- 15 k. namas. 2 garažai. Sklypas 50x170. Savininkas išsiskelia iš miesto.

Globokar Realty
986 E. 74 St. HE 1-6607 (42)

• Išnuomojamas butas. 6 kambariai ir vonia. Kreiptis: 6305 Carl Ave. (42)

• Išnuomojamas 6 kambarių butas antrame aukšte 1255 E. 71 (netoli šv. Pranciškaus bažnyčios). Teirautis telefonu -- HE 1-2042.



Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo Clevelande naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: P. Šukys, A. Buknis, V. Žitkutė, pirmininkas Z. Dušmanas, E. Karnėnas. Stovi: S. Halabarda, A. Banis, J. Apanavičius, Mačis, I. Gatutis, J. Margevičius, Dirvos nuotrauka

Parengimų kalendorius

BALANDŽIO 22 D. Korpi Neo Lithuaniai literatūrinis vakaras Lietuvių salėje.

BALANDŽIO 29 D. Slovenian Auditorium, Dirvos rengiamas jaunųjų talentų konkursas.

GEGUŽIO 6 D. Organizacinio Komiteto Šv. Jurgio parapijos salei paremti rengiamas banketas.

GEGUŽIO 7 D. Neringos Skaučių Tuntas švenčia Motinos dieną.

GEGUŽES 13 D. Ateities Klubas vakaras - vaidinimas "Raudonas Vynas" Lietuvių salėje.

BIRŽELIO 10 D. Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas finis semestris.

BIRŽELIO 18 D. ALT rengiamas liūdnųjų birželio įvykių minėjimas

LIEPOS 15 D. TĖVYNES GARSŲ radio vakaras Lake Shore Country Club.

RUGPIČIO 6 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis gamtoje.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės Draugijos rengiamas tautos šventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - balius.

LAPKRIČIO 4 D. SLA 14 Kuopos gyvavimo 60 metų sukaktuvių minėjimas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4% **SUPERIOR SAVINGS**

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

DEPOSITS MADE BY APRIL 20 EARN INTEREST FROM APRIL 1

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui praeitą mėnesį iš Elizabeth, N. J. aukėjo: po 20 dol.: S. Lukošius ir B. Lokus; po 10 dol.: P. Damijonaitis, O. Misiūnas, P. Lanys, A. Stukas ir B. Vyliaudas. Po 5 dol.: L. Gudelienė, P. Šlepetys, K. Kaspariūnas, A. P. Žukauskas, C. Gureckis, A. Žemaitis, K. Ožalas, B. Lukoševičienė, D. Švenčiūnas ir M. Klimas. H. Bitėnas 7 dol. ir kiti po mažiau.

Iš Philadelphia po 10 dol. aukėjo: P. Mitalas, A. ir E. Veisai ir B. R. Čepuliai. Po 5 dol.: P. Didelis, J. Česonis, P. V. Jankai, K. Jonikis, S. Mockūnas ir kiti po mažiau.

Iš Detroito po 10 dol. aukėjo: J. Gaizutis, P. Stanionis, S. Šimoliūnas ir J. Tamašiūnas. Po 5 dol.: V. Bitinas, J. Baublys, J. Preibys ir kiti po mažiau.

• Jonas Našliūnas, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.



• Dail. Vytauto Igno tapybos ir grafikos darbų parodą ruošia Baltimorės Lietuvos Bendruomenės Apylinke balandžio 15 ir 16 dienomis. Parodoje bus išstatyta 60 darbų.

• Petras M. Šileikis, po ilgos ir sunkios ligos, sulaukęs 78 metų amžiaus, kovo 20 d. mirė Kaune. Lietuvoje liko giliai liūdinti žmona Kazimiera, duktė Valerija ir sūnus Stasys, o Chicagoje 2 sūnus: Petras R. Šileikis, orthopedas — medicinos protezų specialistas, ir Kazys Šileikis.



Dr. POVILAS REKLAITIS, Vokietijos Krašto Lietuvos Bendruomenės valdybos narys, atvykęs į JAV padaryti didžiosios Lietuvos kolonijose pranešimus, balandžio 19 d. lankysis Detroito, I. Clevelandą atvyks drauge su Juozu ir Marija Bačiūnais į jaunųjų pianistų varžybų koncertą.

Dr. BRONIUI ir VALERIJAI NEMICKAMS
bei šeimai, mirus jų mielai motinai, uošvienei
VALERIJAI LASTAUSKIENEI
gilią užuojautą reiškia

Z. J. Kiaunės ir A. Č. Sodačiiai

PASIPRIEŠINIMAS CHULIGANIZMO SIAUTĖJIMUI

Turėjome mes ir Nepriklausomoje Lietuvoje chuliganizmo, bet lyginti jį su čia siaučiančiu ir išsigimstančiu į gangsterizmą, būtų panašu lyginti Amerikos didmiesčių chuliganizmą su Antruoju pasauliniu karu.

Aktualesnė chuliganizmo problema Laisvoje Lietuvoje iškilo tik atgavus sostinę Vilnių. Čia okupantų paliktas chuliganizmas privertė Nepriklausomos Lietuvos įstatymdarystę išleisti specialų Baudžiamojo Statuto papildymą, kuris įsigaliojo 1940 m. gegužės 31 d.

"Kas iš palaidumo, išdykaukdamas: 1. Padaro kam medžiaginės ar dorinės žalos, 2. Kaip kitaip nedorai papiktinamai ar niekšiškaip pasielgia, tas už šį padaužišką darbą baudžiamas paprastuoju kalėjimu."

Tame B. St. papildyme žodis "chuliganizmas" buvo pakeistas lietuviškuoju "padaužiškumu". Pats žodis "chuliganizmas" yra kilęs iš Anglijoje XVIII šimtmečio gyvenusios pasileidėlių — nusikaltėlių šeimos pavardės "Hooligan". Tas terminas prigijo beveik visame pasaulyje padaužoms vadinti.

Chuliganizmo esminis bruožas yra tas akstinas, kuris pastumia žmogų peržengti teisinę ar dorinę nor-

• Algis Kanauka, dr. V. ir O. Kanaukų sūnus, esąs JAV karinėje tarnyboje Teksas valstybėje, neseniai pakeltas į kapitono laipsnį. A. ir L. Kanaukai susilaukė pirmagimės dukrelės, kurią pakrikštijo Irenos vardu.

• Raminta Švipaitė, dirbanti centrinėje New Yorko miesto bibliotekoje, įgijo tos profesijos master laipsnį ir gavo tarnybinį pakėlimą. Raminta yra aktyvi akademinio jaunimo organizacijų narė.

• Vyt. A. Račkauskas, iš Chicago, mokėdamas prenumeratą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

• Lietuvos atsiminimų radijo valandos, vadovaujamos Jokūbo Stuko, dvidešimties metų koncertas-balius įvyks balandžio 30 d. Webster Hall — 119 E. 11 St., New York. Programą išpildys Alice Stephens mergaičių ansamblis, Rutos ansamblis, aktoriai Vitalis Žukauskas ir Alfonsas Petrutis. Minėjimo banketas ir šokiai įvyks balandžio 29 d. 7 val. vak. Robert Treat viešbutyje, 50 Park Place, Newark, N. J.

BOSTON

Balandžio 15 d., 7 val. vak., Latvių "Baltais Nams", Jamaica Plain, Akademinio Skautų Sąjūdžio Bostono Skyrius ruošia "Bohemų Vakara". Programoje pasirodys patys akademikai su pačių sukurtais "beatnikiškais" eilėrašiais, palydimais bohemiška muzika. Visi kviečiami atsilankyti ir kartu su skautais akademikais maloniai praleisti laiką.

VYT. AL. RAČKAUSKAS

mą tvarkančią individų veiklą visuomenėje. Chuliganas tą norą peržengia ne dėl pasipelnymo, keršto ar pan., bet dėl palaidumo, išdykumo. Jam nusižengimas — pramoga.

Chuliganizmo siautėjimas Amerikos didmiesčiuose padaro gyvenimą juose pavojingesnį už Afrikos džunglėse. Sutemus pavojinga išeiti iš namų. Gatvėje grąso paauguliai. Blogiausia moterims, nes chuliganas yra bailys ir bijo stipresnio. Jie buriasi į gaujas kaip vilkai ir šunes į rajas, tuo užtikrindami sau lengvesnį, be rizikos, "pramogavimą".

Nusikaltimai nedisciplinuoto jaunimo, šiandien, pasibaisėtinau gausėja. Nei įstatymai, nei teismai, nei policija, be aktyvios visuomenės pagalbos, nepajėgia su šia blogybe efektingiau kovoti. Teisininkai yra visuomenės avangardas kovoję prieš visokias visuomeninio gyvenimo blogybes. Jie rūpinasi ne vien baudimu už teisinės normos pažeidimą, bet taip pat remia bei kovoja už preventyvinės priemonės kliudančias tokiame pažeidimui įvykti.

Viso to akivaizdoje naujai atvykę iš Lietuvos Chicago lietuviai teisininkai, drauge su vietos lietuviais teisininkais įsteigė Amerikos Lietuvos Teisinių Gildiją Chicagoje (Guild of American Lithuanian Lawyers & Jurists in Chicago). Jos pirmininku yra Chicago žinomas lietuvis advokatas Charles P. Kal (Kalinauskas), o vienu iš vicepirmininkų veiklusį Pranas Šulas — Lietuvos Teisinių Draugijos Chicago skyriaus pirmininkas. Be abejo, svarbiausiu naujosios organizacijos uždaviniu yra Lietuvos laisvinimas. Tuo reikalu organizacija kreipiasi į krašto bei UNO aukštųjų pareigūnus primindama neteisėtą Lietuvos okupaciją, kaip tik tuo metu, kai eilė Afrikos tautelių įgauna nepriklausomybę ir laisvę.

Kitas svarbus tos naujos organizacijos veiklos baras yra vadovauti visuomenei aktyvioje kovoje su gausėjančiais nusikaltimais. Viena iš pirmųjų tos organizacijos žygių yra atsisaukimas į visuomenę kovoti su jaunimui kenksminga televizijos kriminalinių programų įtaka. Atsisaukime nurodoma, kad televizijos pamokyti jaunuoliai bando įgyvendinti iškrypėlių sugalvotus nusikaltimus. Atsisaukime naujoji organizacija ragina visuomenę nedelsiant imtis priemonių reikalingų pašalinti šiai nemokamai nusikaltimų, ištvirkavimų, chuliganizmo mokyklai iš televizijos ekrano.

Visuotinė Lietuvos Teisinių Draugijos Chicago skyriaus narių susirinkime, įvykusiame kovo 12 d. gildijos pirmininko adv. Kal patalpose, teisininkas Jonas Dainauskas painformavo Chicago teisininkus apie pasėkmingą Prancūzijos visuomenės kovą su plintančiu jaunimo nusikal-

taiko ir naujai atvykusių lietuvių vaikų.

Susirinkime buvo išrinkta nauja Lietuvos Teisinių Chicago skyriaus valdyba ir kiti skyriaus organai, kuriems susirinkimas pavedė išspręsti visą eilę naujų, svarbių veiklos uždavinių. Tikėsimes, kad jie su visų narių pagalba, tuos uždavinius pasėkmingai išspręs.



Lietuvių Teisinių Chicago skyriaus naujoji valdyba su Teisinių Gildijos pirmininku adv. Kal vidury. Iš kairės sėdi: Gečas, Čepelkauskienė, adv. Kal, Kavaliūnienė, Šulas. Stovi: Gaudušas ir dr. Jokubka.



Lietuvių teisinių Chicago skyriaus susirinkime dalyvavusių grupė narių ir svečių. Pirmoj eilėj sėdi: Čerkauskaitė-Wilde, Sugintas, Jokubkienė, Gaudušienė. Užpakaly atsistos kalba dr. Jokubka. Toliau matyti neseniai iš Lietuvos atvykusi Šulaitienė, Kėželis, Pimpė, Račkauskienė ir Masiuliai.



Grupė ponių, dalyvavusių teisinių susirinkime: Gaudušienė, Račkauskienė, Čerkauskaitė-Wilde, Tamulevičienė ir Masiulienė.



Trys buvę Nepriklausomos Lietuvos teisininkai susitikę Chicagoje teisinių susirinkime. Nuotraukoje iš kairės: buvęs Kauno apygardos teismo vicepirmininkas Kavaliūnas, neseniai iš Prancūzijos atvykęs teisininkas Dainauskas ir buvęs Valstybės Tarybos pirmininkas Masiulis.

Vyt. A. Račkausko nuotraukos

RETA PROGA -- PATOGUMAS

Rasite didelį didelį pasirinkimą! Visokių lietuviškų plokštelių, knygų, gaidų, gintaro, medžio ir odos dirbinių, rankdarbių ir kitų prekių, kurios primena Lietuvą.

Siuntinių siuntimas į visas pasaulio šalis. Tose pat patalpose yra net trys krautuvės, kuriose rasite visas prekes tinkamas siuntimui, pav.: medžiagas paltams, kostiumams, suknelėms, laikrodžius, rašo-

mas mašinas su lietuviškais raidynais, siuvas mašinas, akordeonus ir kitus muzikos instrumentus. Visų prekių išvardinti neįmanoma, prašome duoti adresą, tuojau atsiųsime katalogą su visomis informacijomis.

Ką norėtumėt pirkti ar pasiųsti, prašome pirma pasiteirauti pas mus

J. KARVELIS, 3322 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill. Tel. YArds 7-0677.

Pastaba: Iš kitų miestų siuntinius taip pat siunčiame, tik prašome pranešti ką ir kam pasiųsti — apmokėsime vėliau.